

חובה לאיש החושב

תשוקה (פריז, תל-אביב; שוודיה) — הוא בעצם המשך רעיוני לכל סרטיו הקודמים של אינגמר ברגמן. באי, מול חופי שוודיה, ששימש גם בעבר כמרחב סגור לגיבוריו (ב"מבעד לזכוכית האפלה", ב"הבי-שה", וב"שעת הזאבים") מתרכזות הפעם ארבע דמויות, אכולות, ככל גיבוריו של ברגמן, בבעיות שלא מרפות ממנו מאז הוא עוסק בקולנוע: משמעות האמונה באלוהים, תפקידו של האמן בחיים, היחס בין דמיון למציאות, היחס בין שפיות-דעת לשיגעון, החיפוש המתמיד אחרי זהות עצמית, החיים בלב עולם מטורף ומגואל בדם, בקיצור: המשך תיאור ה"בושה" של המין האנושי, בה התרכז בפירוט בסרט שנשא אותו שם.

ליב אולמן: הדימיון עולה על המציאות

ברעיונות, יגלו נאמני ברגמן שהוא ממשיך לעבוד באותה דרך בה החל הולך מזה זמן רב, כשכל סרט הוא מרחיק לכת במסקנותיו יותר מבקודמו. לדוגמה: האמן, כאן, כדמות עקרה, המסתירה את חוסר-ההבנה האנושית שלה מאחורי חומה של ציניות.

בסיגנון, מזכיר הסרט את "פרסונה", כאשר המצלמה אינה נעה כמעט, והיא תוקעת מבט אכזרי בפני השחקנים (המצויינים, כמו תמיד), וסוחטת מהם וידויים אישיים. פעולת המצלמה אינה אלא תזכורת לסיום "שעת הזאבים", אותו סרט נסתים בכך שהבמאי ואנשי צוות ה"הסרטה נראו כשהם מקפלים את הציוד בסוף הצילומים. ואילו כאן, מתוך רצון לשמור על אותה הרגשת ניכור ש- בין הצופה למוצג על המסך, נפסקת העלילה מדי פעם, והבמאי מראיין את שחקניו על דיעותיהם בקשר לדמויות שהם מגלמים.

הגנרלים מבקשים דם

שביכי תהילה (ארמון-דוד, תל-אביב; ארצות-הברית) — סיפור אמיתי ממלחמת העולם הראשונה: בלחץ דעת-הקהל והעיתונות, מחליט המטה ה"כללי הצרפתי להורות על התקפה בלתי-אפשרית. גנרל צמאת-הילה מסכים לבצע את ההתקפה. זו, כמובן, נבי שלת, וכדי להסתיר את אשמתו האישית בעניין, מעמיד הגנרל לדין משמעתית שלושה חיילים בעוון פחדנות, ומוציא אותם להורג.

חיילי צרפת מסתערים: תמורת כוכב

קובריק, ברמזים רבים הנמצאים כאן לסרטיו המאוחרים יותר "ד"ר סטריינג'לאב" ו"אודיסיאה בחלל", בצילומים המופלאים בשחור-לבן של ג'ורג' קראו, אלא שלא זה ה"עיקר בסרט. זאת אחת התעודות האנטי-מיליטריסטיות החשובות של הקולנוע.

מאחר והמדובר בצבא הצרפתי, ומאחר וזאת היתה "המעצמה הידיונית ביותר" עד לפני כמה שנים, חיכה הסרט 13 שנה להצגתו בישראל. עכשיו, כאשר אין עוד "מיראזים" ואפילו לא תקווה ל"מיראזים", הותר סוף-סוף הסרט להצגה.

נער-שעשועים של המשפחה

נא להכיר את מיסטר סלון (בן-יהודה, תל-אביב; אנגליה) — זוהי גישה מוסרטת לסאטירה התיאטרונת הפרועה של ג'ון אורטון, ש- הוצגה בזמנו גם ב"אהל". מר סלון הנכבד הוא צעיר יפהפה, היונק ישר לתוך פני הבורגנות ה"מהוגנת". הוא מתנה אהבים עם אשה מזדקנת, ועם אחיה הגנדרון, הוא מוציא מדעתו את אביו הם הישיש, קצרה-רואי (מכל הבחינות), והופך בסופו של דבר לגורם המכריע בחיי שני הראשונים ולגורם המחסל את השלישי.

מקאנרי ואנדריוס: שניים מתוך שלושה

שאפשר לתת לסיפור זה על הבימה, הרי הוא ניחן בארי בעה שחקנים יוצאים מן הכלל: בריל ריד (מ"רצח האחות ג'ורג''), פיטר מקאנרי היפהפה, הארי אנדריוס ואלן זוב, בתפקיד האב הזקן, שהוא אולי הטוב מבין הארבעה. בזכותם, ובזכות אורטון, כדאי להכיר את מיסטר סלון.

אורטון, מחזאי בריטי צעיר שנרצח בגיל 35 על-ידי חברו לחדר ולחיים, סוטר בחדווה רבה על פני כל המיני-הגים ה"יפים" של החברה, מעמיד אותה בצל המצבות של בית-הקברות, ונהנה לחשוף את כל המגוון שבה. הוא אומר יותר מזה: האח והאחות הם אולי מגוון-כים, אבל בסופו של דבר הם יצורים אומללים, הזקוקים נואשות למעט חיבה ולקירבה אנושית. ומה שחסר להם יותר מכל הוא הכרה באותו חלק אפל בנשמתם, המיוצג על-ידי מר סלון. ורק הכרה מלאה בכך יכולה להביא להם מעט אושר.

אם כי בסרט חסרה האווירה הדחוסה והקצב הרצחני

יותר לתואר זה היה השחקן הוותיק ש- נפטר לאחרונה, מלהין דאגלס, על הופעו תו בלעולם לא שרתי לאבי (גם סרט זה, כמו חמישה סיפורים קצרים, לא הוצג עדיין בארץ, אבל עוד לא אבדה תקוותו, ישנם סרטים ישנים יותר שטרם הוצגו כאן!)

קטן גדול. שחקנית השנה של מבקרי ניו-יורק היא גלנדה ג'קסון, אשר כבשה את ליבם בנשים אוהבות של קן ראסל, לפי ד. ה. לורנס, ובמיקרה זה אפשר לראותה בתפקיד זה גם בארץ. המתחנה העיקרית שלה היתה ליב אולמן (שחקנית השנה של העולם הזה) עבור הופעתה ב"סרט תשוקה, המוצג בשעה טובה, בארץ. כשחקן המישנה של השנה, בנחר, ברוב קולות מוחלט, המנהיג האינדיאני דן ג'ורג', המופיע לצידו של דאסטין הופמן ב"איש קטן גדול.

את הסרט שתסריטו נבחר למקום השני בדירוג הסרטים הטובים אפשר לראות ה"חל מן השבוע בארץ. זהו הקירה על אד רח העומד מעל לכל חשד. אבל לא כן הסרט שתסריטו זכה במקום הראשון ל"שנה זו: לילה אצל מוד, סרטו של אריק רומר שכתב וביים בעצמו.

סרט זה הוא חלק מסידרה של "סיפורים מוסריים" שהפיק רומר, והוא זכה לביקורת נלהבת גם כאשר הוצג בפסטיבל קאן ה"אחרון. אבל אין, כנראה, סיכוי שיביאו אותו לארץ, מאחר וגם את סרטיו הקוד-מים של במאי זה, אחד ממיסדי הגל ה"חדש של צרפת, לא מצא איש לנכון לה"ביא לארץ עד היום.

תדריך

תזאביב

*** **הקיץ שחקה** (אסתר, ארצות-הברית) — תיאור רגיש ומעניין של חר פשתיק על חוף הים, בה עוברים ארבעה צעירים את שלבי ההתבגרות הסופיים שלהם. הבימוי, הצילום והמישחק מעור-רים אמון רב בהשתלשלות היחסים ביני-הם. כדאי לראות.

**** **הם יורים גם כסוסים** (מקסיס, ארצות-הברית) — מאראתון ב"אולם-ריקודים, בימי השפל באמריקה, הרי פך להתקפה מוחצת על כל הערכים המקור-דישים של החברה האמריקאית. משחק ר"בימוי מעולים. עם גיין פונדה, סוזנה יורק וגיני יאנג.

*** **נשים אוהבות** (סטודיו, אנ-גליה) — תורתו של ד. ה. לורנס על חר פוש מהות החוויה האנושית הממשית ו"ההשתררות ממוסכמות העבר, וזכה ל"טיפול מבין של הבמאי קן ראסל ומשחק מצטיין בעיקר של גלנדה ג'קסון.

*** **הקירתו של אורה ה"עומד מנעי לכל חשד** (פאר, איטליה) — אחד הסרטים המעניינים של השנה, מת-אר בסרקוזם קר ואכזרי את הרודנות ה"מסתתרת מאחורי כל מישטר דמוקרטי, ר"את חוסר-הישע של אדם המנסה להתמודד עם מנגנון. מישחק מעולה של ג'אן מריה ואלנטה, מומלץ.

*** **הקרנב העשירי** (תכלת, איטליה) — סרט ישן של הבמאי אליו (תקירתו של אורח...), פטרי, מנסה לתאר בדרך המדע הדמיוני של משחקי הרצח בעתיד הקרוב, אבל מתכוונו בתעלולי סיגנון, אופנה ו"תפאורה מיתררים.

חיפה

*** **שלושת הסרג'נטים** (ארמון, ארצות-הברית) — מערבון קומי של חברי רת סינטרה, מבוים ע"י ג'ון סטורג'יס ומיועד בעיקר לסייע לפראנקי, ולירידי מארטין, לאופרד ושתי' להבריך בביחה מכל הסוגים.

*** **וודסטוק** (רוג, ארצות-הברית) — פסטיבל ה"פופ" הענק, כפי שהוא נר"אה בעיני הבמאי מייקל וודלי, אשר מד"גיש במוחה את מחאתו הפוליטית ושלי"חות השלום של הנוער האמריקאי. חניגא לכל אוהבי הלהיטים.

ירושלים

*** **המירכר האדום** (ארנון, אי-טליה) — אחד מסרטיו הישנים יותר של אי-אנטוניוני, על הניתוק האנושי הגורם כמ"עס לטירוף בחברה המודרנית. רק לאלה שמצויידיים בסבלנות ואינם חוששים מן הקצב האיטי של סרטי במאי זה, צילום צבעוני נהדר.